

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук

(назва інституту/факультету)

Кафедра кореляційної оптики

(назва кафедри)

СИЛАБУС навчальної дисципліни

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

ЕЛЕКТРОННІ ТА КВАНТОВІ ПРИСТРОЇ НВЧ

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма Телекомунікації та радіотехніка

(назва програми)

Спеціальність № 172 Телекомунікації та радіотехніка

(вказати: код, назва)

Галузь знань 17 Електроніка та телекомунікації

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Вікторівська Юлія Юрівна, доцент кафедри кореляційної оптики, кандидат фізико-математичних наук

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <http://ptcsi.chnu.edu.ua/teachers/> вікторівська-юлія-юріївна/

Контактний тел. (03722) 4-47-30

E-mail: y.viktorovska@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=455>

Консультації
Очні консультації: 1 год, четвер 13:00, ауд. Б24П
Онлайн-консультації: середа 16:00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс «Електронні та квантові пристрої НВЧ» є дисципліною за вибором ВНЗ у першому семестрі третього курсу бакалаврату., що дає можливість надати студентам знань і навичок, що дозволять майбутньому фахівцю здійснювати свідомий вибір елементів телекомунікаційних мереж з передаванням інформації та їх оптимізацію при розв'язанні конкретних практичних задач при побудові ліній зв'язку. Лекційний курс доповнений лабораторним практикумом, для якого пропонуються шість робіт з розрахунку 15-17 годин на семестр.

2. Мета навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна формує знання фізичних основ елементної бази сучасної оптоелектронної та лазерної техніки, вивчення оптоелектронних приладів і систем, в яких процеси взаємодії оптичного випромінювання з речовиною використовується для генерації, передачі, зберігання і відображення інформації та різного типу лазерних джерел випромінювання, що використовуються для наукових, побутових, промислових цілях..

3. Пререквізити. Дисципліна логічно пов'язана з курсами “Хвилеводна оптика” та “ВОЛЗ”.

4. Результати навчання Студент повинен набути наступних компетентностей:

- **ІК** – Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі телекомунікацій та радіотехніки, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов
- **ЗК2** – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- **ЗК4** – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- **ЗК8** – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- **ПК8**– Готовність сприяти впровадженню перспективних технологій і стандартів;
- **ПК10** – Здатність здійснювати монтаж, налагодження, налаштування, регулювання, дослідну перевірку працездатності, випробування та здачу в експлуатацію споруд, засобів і устаткування телекомунікацій та радіотехніки;
- **ПК11** - Здатність складати нормативну документацію (інструкції) з експлуатаційно-технічного обслуговування інформаційно-телекомунікаційних мереж, телекомунікаційних та радіотехнічних систем, а також за програмами випробувань
- **ПК12** – Здатність проводити роботи з керування потоками навантаження інформаційно-телекомунікаційних мереж
- **ПК15** - Здатність проводити розрахунки у процесі проектування споруд і засобів інформаційно-телекомунікаційних мереж, телекомунікаційних та радіотехнічних систем, відповідно до технічного завдання з використанням як стандартних, так і самостійно створених методів, прийомів і програмних засобів автоматизації проектування
- **ПРН1.** Вміння аналізувати, аргументувати, приймати рішення при розв'язанні спеціалізованих задач та практичних проблем телекомунікацій та радіотехніки, які характеризуються комплексністю та неповною визначеністю умов.
- **ПРН2.** Вміння застосовувати результати особистого пошуку та аналізу інформації для розв'язання якісних і кількісних задач подібного характеру в інформаційно-комунікаційних мережах, телекомунікаційних і радіотехнічних системах.
- **ПРН6.** Здатність адаптуватись в умовах зміни технологій інформаційно-комунікаційних мереж, телекомунікаційних та радіотехнічних систем.
- **ПРН17.** Вміння здійснювати стандартні випробування інформаційно-комунікаційних мереж, телекомунікаційних та радіотехнічних систем на відповідність вимогам вітчизняних та міжнародних нормативних документів.

- **ПРН21.** Вміння аналізувати характеристики інтегрально-оптичних систем та її складових елементів, працювати з технічною документацією щодо ІО-систем та вносити до неї відповідні зміни, проводити експлуатацію і налаштування інтегрально-оптичних пристроїв.
- **ПРН22.** Вміння аналізувати характеристики ВОСП, її складових елементів, працювати з технічною документацією ВОСП, вносити до неї відповідні зміни, проводити експлуатацію і налаштування ВОСП, її складових вузлів та пристроїв.
- **ПРН23.** Вміння проводити аналіз, підбір, експлуатацію волоконно-оптичних ліній зв'язку та їх елементів для передавання, обробки та трансформації інформаційних сигналів.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна повна	3	5	4	120	30		0	30	60	-	іспит
Денна скорочена	3	5	4	120	30		0	30	60	-	іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Оптоелектроніка													
Тема 1. Предмет та фізичні основи оптоелектроніки (ОЕ).	10	5				5							
Тема 2. Джерела та приймачі оптичного випромінювання	14	5		4		5							
Тема 3. Оптрони та оптоелектронні мікросхеми	16	5		6		5							
Тема 4. Оптичні модулятори. Оптичні дефлектори та оптичні транспаранти.	8					8							
Тема 5. Індикаторні прилади.	7					7							

Разом за змістовим модулем 1	55	15		10		30							
Змістовий модуль 2. Квантова електроніка													
Тема 6. Вступ в квантову електроніку	9	4				5							
Тема 7. Пасивні елементи лазерів та режими роботи лазерів.	22	4		8		10							
Тема 8. Твердотільні та газові лазери.	22	4		8		10							
Тема 9. Напівпровідникові лазери	12	3		4		5							
Разом за змістовим модулем 2	65	15		20		30							
Усього годин	120	30		30		60							

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1	Всі теми
2	Оптичні дефлектори та оптичні транспаранти.
3	Індикаторні прилади
4	Рідинні лазери.
5	Напівпровідникові лазери.
6	Разом

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Опитування на лекціях, допуск та захист лабораторних робіт, поточні та підсумкові (модульні) тестування, опитування на екзамені.

Засоби оцінювання

Звіт до лабораторних робіт, поточні та підсумкові (модульні) тестування, заняття на лабораторному обладнанні.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Система оцінювання для тестування СКіPI-1 «Основи автоматичних систем комутації»

Загальна оцінка за семестр - 100													
1 модуль – 20						2 модуль – 20					3 модуль - 20		Іспит – 40
T1	T2	T3	T4	T5	M	T1	T2	T3	T4	M	6 лаб. робіт X 3 бали+2 бали за вчасну здачу		40 запитань X 1 бал
2	3	3	1	1	10	2	3	3	2	10	20		40

7. Рекомендована література

7.1. Основна

1. В.Л. Бонч-Бруевич, С.Г. Калашников. Физика полупроводников. - М., Наука, 1977, гл. 18: 2-е изд., 1988.
2. Ю.И. Уханов. Оптика полупроводников. - М., Наука, 1977.
3. Ж.И. Панков. Оптические процессы в полупроводниках. - М., Мир, 1973.
4. Т. Мосс, Г. Баррелл, Б. Эллис. Полупроводниковая оптоэлектроника. - М., Мир, 1976.
5. А.Н. Пихтин. Физические основы квантовой электроники и оптоэлектроники, гл.4. - М., Высшая школа, 1983.
6. К. Зеегер. Физика полупроводников, гл. 10,12,13 (пер. с нем. под ред. Ю.К. Пожелы). - М., Мир, 1977.
7. А.Э. Юнович. Оптические явления в полупроводниках. - М., Изд. МГУ, часть 1, 1988; часть 2, 1991.
8. З.Готра, І.Є.Лопатинський, В. З. Микитюк, Б.А.Лукаєнець, І. В. Петрович. Фізичні основи електронної техніки. – Л.: Бескид Біт, 2004. – 880 с.
9. Г.М. Страховський, А.В. Успенский. Основы квантовой электроники. – М., Высш. Школа, 1979. – 303 с.
10. О. Звелто. Физика лазеров. М. 1979.
11. В.Є.Погорелов. Фізичні основи квантової електроніки. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2007. – 133 с.
12. Я. О. Довгий. Лазерний практикум / Навчальний посібник. — Л.: ЛНУ, 2004. — 210 с.
13. О. О. Птащенко, Основы квантовой электроники. – О.: Астропринт, 2010. - 390 с.

Допоміжна

1. И.М. Цидильковский. Зонная структура полупроводников. - М., Наука, 1978.
2. П.Г. Елисеев. Инжекционные лазеры. - М., Наука, 1983.
3. А. Берг, П. Дин. Светодиоды, гл. 10. - М., Мир, 1979.
4. В.П. Грибковский. Теория поглощения и испускания света в полупроводниках. - Минск, Наука и техника, 1975.
5. Р.А. Смит. Полупроводники, гл. 10,13,14 / пер. с англ. под ред. Н.А. Пенина. - М., Мир, 1977.
6. В.И. Гавриленко, А.М. Грехов, Д.В. Корбутяк, В.Г. Литовченко. - Оптические свойства полупроводников (справочник). Киев, Наукова думка, 1987.

8. Інформаційні ресурси

1. Системи комутації і розподілу інформації. (Цифровий університет. ЧНУ)